

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE MEMBRIS ECCLE-||SIAE MILITANTIS,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XII. Iudicia publica exercere non esse illicitum Christianis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53880)

dit, simul etiam Deum ipsum offendit; quocirca si (per impossibile) Deus non esset in rerum natura, & tamen lex politica, similiter per impossibile, & extaret aliqua, illa obligaret in conscientia, & eius præuaricatio peccatum esset, sed nulla sequeretur præuaricatorem pœna spiritualis, aut æterna damnatio.

Ad SEXTVM dico, non esse absurdum, idem peccatum puniri à pluribus, & pluribus in locis, quando plures offendit, sicut videmus homicidis sæpe abscindi manus in eo loco, ubi cædem patrarunt, & deinde in loco publicæ iustitiæ abscindi caput.

Ad SEPTIMVM dico, ex intentione legislatoris pendere; an velit reuera imperare, & veram legem condere; an verò solùm ostendere quid agendum sit, sine alio imperio: sed si velit seridè imperare, & veram legem condere, non est in eius potestate impedire, quin lex obliget ad mortale, aut veniale, pro rei magnitudine.

Ad VLTIMVM dico, quod legi diuinæ cedit humana, quando simul seruari nequeunt, non esse causam, quia humana non obliget ad peccatum, sed quia lex humana minus firmiter statuta est; in tali enim casu desinit esse lex, & proinde etiam obligare. Vide quæ diximus in lib. 4. de Pontifice; & præterea Ioannem Driedonem in 3. lib. de libertate Christiana; Adrianum quodlibeto 6. Franciscum Victoriam in relectione de potestate ciuili; Alphonsum à Castro lib. 1. de potestate legis pœnalis, cap. 4. & Dominicum à Soto lib. 2. quæst. 6. art. 4. de iustitia & iure.

CAPVT XII.

Tertia Propositio.

IUDICIA publica exercere non est illicitum Christianis. Probatur PRIMO, quia proprium est Principis iudicare; Scriptura enim ferè coniungere solet Regem & Iudicem, Psal. 2. *Et nunc Reges intelligite, erudimini, qui iudicatis terram.* Isai. 33. *Dominus Rex noster, Dominus Legisfer noster, Dominus Index noster.* Hierem. 23. *Regnabit Rex, & sapiens erit, et faciet iudicium*

GGgg 5

dicium

dicium & iustitiam in terra. Si ergo licet Christianis habere Principem, cur non & Iudicem?

SECUNDO, quia nihil prodesse leges, si nulla haberent iudicia: at leges tolli non debent, ut supra ostensum est, igitur nec iudicia.

TERTIO, Scriptura utriusque Testamenti iudicia admittit, sic enim legimus Deut. 16. *Iudices & Magistros constitues omnibus portis tuis, & iudicent populum iusto iudicio.* Cor. 1. *Secularia iudicia si habueritis, contempribiles qui sunt in Ecclesia, hos constituite ad iudicandum; sic non est sapiens ququam in vobis, qui iudicare possit fratrem suum?* Vbi Apostolus monet Corinthios, ut in iis causis, in quibus non debebantur necessariò adire tribunalia Gentilium, constituerent inter se iudicem. Neque difficilè erit argumenta solvere, quæ initio posita sunt. Ad illa igitur verba Matth. 5. *Si quis soluerit tecum iudicio contendere, & tunicam tuam tollere, relinque illi & pallium.* Respondeo cum S. Augustino in epist. 5. ad Marcellinum, ea solùm intelligi debere secundum animi præparationem; nam ibidem Dominus ait: *Si quis percusserit in Sinam maxillam, præbe illi & alteram.* Et tamen idem ipse Dominus Ioan. 18. percussus in maxilla, non perhibuit alteram, sed dixit: *Cur me cadis?* Quo exemplo docet, quemadmodum præcepta intelligenda fiat.

Ad verba Apostoli 1. Cor. 6. *Delictum est in vobis, & c.* DICO PRIMO, vocem *delictum*, Græcè esse *ἵνα*, quod non peccatum, sed imperfectionē significat, & sic exponit Theodoretus. DICO SECUNDO, si delictum significet peccatū, ut exponunt Chrysostomus & Ambrosius in hunc locū, & Augustinus in Enchir. cap. 78. & lib. 2. de sermone Domini in monte, cap. 15. & conc. 24. in Psal. 118. dico, inquam, vocari delictū, non quod in se peccatum sit, sed quia ut plurimū non caret peccato; vel ratione finis, ut quando litigatur ex avaritia vel ratione medij, ut quando litigatur cū odio, rancore, iurgio; vel ratione iniustitiæ, ut quādo miscentur doli & fraudes vel ratione scandali, ut accidebat Corinthiis, qui cum offensusculo Gentilium litigabant. DICO TERTIO, non reprehendi iudicia ex parte iudicis, sed ex parte litigantium. Itaque etiam si peccatum esset litigare, non tamen peccatum esset iudicari; iudicia enim finem imponunt litibus, quod est bonum.